

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Voorontwerp van decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid**
 - **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Met dit decreet wordt een volgende stap gezet in de richting van een meer geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid in Vlaanderen en in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad.

We zien een bijzonder sterk engagement van de vele professionals, vrijwilligers en organisaties die zich dagelijks inzetten voor gezinnen, kinderen en jongeren, en die het recht op kansrijk opgroeien van alle kinderen en jongeren met volle overtuiging helpen realiseren. Ondanks dat waardevolle en belangrijke werk, tekent zich vandaag een brede consensus af, met name dat:

- Ons gezins- en jeugdhulpbeleid nog beter, efficiënter en effectiever kan en moet om het recht op kansrijk opgroeien van elk kind en elke jongere te realiseren;
- Een geïntegreerd beleid een antwoord kan bieden op zorg- en ondersteuningsnoden die toenemend complexer worden.

Het huidige systeem is nog te sterk verkokerd en dat belemmert soms de toegankelijkheid en de onderlinge samenwerking. Het realiseren en duurzaam verder ontwikkelen van inclusieve en toegankelijke geïntegreerde zorg en ondersteuning vraagt om een eigentijds kader met ruimte om te ondernemen en om flexibel zorg op maat te bieden.

Vertrekkende vanuit gedeelde doelstellingen en verantwoordelijkheden en vanuit bestaande krachten en goede praktijken op het terrein, wil het decreet daarom een kader bieden om verder te kunnen evolueren naar een transversaal, coherent en geïntegreerd welzijnsbeleid voor alle aanstaande ouders, kinderen, jongeren, hun gezin en context. Het doet dit onder meer door:

- Ruimte te scheppen voor de erkenning en financiering van netwerken;
- Een focus op een transparantere ondersteuning die meer samenhang en minder breuklijnen vertoont, en dus meer continuïteit, omwille van de realisatie van een 'trajectondersteuner';
- Een sterke focus op gedeelde verantwoordelijkheid, het naadloos aansluiten van meer gespecialiseerde hulpverlening op de universele dienstverlening en het principe van 'bijschakelen'.

Het decreet wil hiernaast mogelijkheden scheppen voor organisaties om een gezond en duurzaam sociaal ondernemerschap op te nemen door een kader te creëren voor het installeren van proeftuinen, evenals voor de financiering van innovatieve projecten en een enveloppefinanciering voor netwerken die voldoende mogelijkheden geeft om flexibel te schakelen in functie van veranderende zorg- en ondersteuningsnoden van kinderen, jongeren en gezinnen.

Ten slotte wil het decreet ook een basis bieden voor een meer geïntegreerd systeem voor monitoring, registratie en gegevensuitwisseling.

Met het oog op het bestrijden van de crisis in de jeugdhulp wijzigt het decreet ook het decreet integrale jeugdhulp door een vlottere gegevensuitwisseling te voorzien voor dossiers die naar de jeugdrechtbank worden verwezen en waar al hulpverlening geïnstalleerd was ten aanzien van de ouders of opvoedingsverantwoordelijken.

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet;
- Memorie van toelichting;
- Advies Vlaamse Toezichtscommissie;
- Advies Vlaamse Jeugdraad;
- Advies Vlaamse Raad WVG;
- Advies SERV;
- Advies NOOZO;
- Advies gegevensbeschermingsautoriteit;
- Advies Raad van State.

1. SITUERING

BELEIDSVELD/INHOUDELIJK

Welzijn – beleidsveld Opgroeien

VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 17 februari 2023 werd de conceptnota voor een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid “Vroeg & Nabij” (VR 2023 1702 MED.0059-1) goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Het JoKER-advies werd verleend op 24 augustus 2023.

Het ontwerp van decreet werd aangepast op basis van het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/352 van 28 augustus 2023.

De Vlaamse Regering heeft het voorontwerp van decreet een eerste maal principieel goedgekeurd op 17 november 2023 (VR 2023 1711 DOC.1228/2TER).

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (hierna: VTC) heeft op 12 december advies uitgebracht (bijlage 3).

De Vlaamse Jeugdraad heeft op 6 december 2023 advies uitgebracht (bijlage 4).

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (hierna: Vlaamse Raad WVG) heeft op 15 december 2023 advies uitgebracht (bijlage 5).

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (hierna: SERV) heeft op 18 december 2023 spontaan advies uitgebracht (bijlage 6).

De Vlaamse Adviesraad voor en door Personen met een Handicap (hierna: NOOZO) heeft op 8 januari 2024 advies uitgebracht (bijlage 7).

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna: GBA) heeft op 19 januari 2024 advies uitgebracht (bijlage 8).

Het Vast Bureau van Vlaamse Onderwijsraad beslist om af te zien van formeel advies in haar gemotiveerd schrijven van 18 december 2023, gericht aan de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

De Raad van State heeft op 4 april 2024 advies 75.435/16 uitgebracht. (bijlage 9)

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor de algemene toelichting verwijzen we naar de nota bij dit voorontwerp van decreet, zoals principieel goedgekeurd op 17 november 2023, en naar de memorie van toelichting.

B. TOELICHTING BIJ DE ADVIEZEN

Overeenkomstig de eerste principiële goedkeuring van 17 november 2023, is advies ingewonnen bij de VTC, de Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Raad WVG, de VLOR en de GBA. De SERV bracht advies uit op eigen initiatief. De Vlaamse Regering wil alle bovenvermelde adviesraden hiervoor bedanken en gaat hieronder meer in detail in op de geformuleerde opmerkingen.

De Vlaamse Jeugdraad, de Vlaamse Raad WVG, de SERV en de NOOZO brachten in hun adviezen van respectievelijk 6 december 2023, 15 december 2023, 18 december 2023 en 8 januari 2024 een aantal bezorgdheden van inhoudelijke en praktische aard onder de aandacht. Op deze adviezen wordt gerepliceerd in rubriek 2.B van deze nota.

Het voorontwerp van decreet zelf is slechts in zeer beperkte mate gewijzigd naar aanleiding van de adviezen van de strategische adviesraden: een vormelijke wijziging (adviespunt Vlaamse Jeugdraad), een beperkte toevoeging in artikel 9, 2° rond toegankelijkheid (adviespunt Vlaamse Jeugdraad) en een kleine toevoeging in artikel 33, §5 m.b.t. de juistheid van persoonsgegevens (adviespunt VTC). Op alle opmerkingen in het advies van de VTC wordt ingegaan.

De Gegevensbeschermingsautoriteit heeft op zitting van 19 januari advies gegeven, wat heeft geleid tot een beperkte aanpassing van het ontwerp van decreet. Het voorgelegde ontwerp biedt, met inbegrip van de aanpassingen doorgevoerd naar aanleiding van de adviezen van de VTC en de GBA, voldoende waarborgen wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

Gelet op het gegeven dat de adviezen van de strategische adviesraden over het principieel goedgekeurde ontwerp van decreet geen aanleiding gaven tot fundamentele wijzigingen van het voorontwerp van decreet, werd het ontwerp van decreet op 23 januari 2024 door de minister voor advies voorgelegd aan de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen. De Raad van State heeft op 4 april 2024 advies 75.435/16 uitgebracht. Het voorontwerp van decreet werd aangepast op basis van dit advies.

C. ADVIES VLAAMSE TOEZICHTSCOMMISSIE (BIJLAGE 3)

Het advies van de VTC richt zich op de bepalingen van het ontwerp van die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens (hoofdstuk 7 (Verwerking en uitwisseling van gegevens binnen het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid), hoofdstuk 8 (toezicht) en hoofdstuk 9 (wijziging van het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp) van het ontwerp van decreet). Samengevat is de VTC van oordeel dat het voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd:

- *de rechtvaardigingsgrond aanvullen in de memorie (luik 2);*
- *de doeleinden van de verwerking verduidelijken (luik 3);*
- *de verwerkingsverantwoordelijke herbekijken en motiveren in de memorie (luik 4);*
- *een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);*

- *de bewaartermijn verantwoorden in de memorie (luik 5);*
- *de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);*
- *de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).*

Wat het eerste adviespunt betreft over de verwijzing naar artikel 6.1 punt e) AVG moet verduidelijkt worden welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt. We bevestigen dat de rechtvaardigingsgrond inderdaad ingeroepen wordt omdat het dossierbeheer betreft.

Wat de punten 18-21 in het advies betreft, bevestigen we dat in de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet, steeds ingeschat zal moeten worden of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij zal in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privéleven.

Wat het tweede adviespunt betreft, wijst de VTC op het onvoldoende transparant omschrijven van de doelstellingen. In het voorontwerp van decreet wordt in artikel 33 van de decretale tekst verwezen naar de doelstellingen in artikel 5 tot en met 13 van het voorontwerp van decreet.

Wat het derde adviespunt betreft, bevestigen we dat de kwalificatie van de verwerkingsverantwoordelijke herbekeken zal worden in het licht van het voorontwerp van decreet dat zal worden voorgelegd ter definitieve goedkeuring. Het adviespunt rond het ontwikkelen van een beheerssysteem dat op de samenwerking en gegevensdeling toeziet, wordt meegenomen in de verdere uitwerking.

Wat het vierde adviespunt betreft, wordt bevestigd dat de decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken zullen nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB - artikel 35, AVG) voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

Wat het vijfde adviespunt betreft, wordt de bewaartermijn verantwoord als volgt: Het registreren van deze gegevens zal gekoppeld zijn aan het dossier van het kind of de jongere. We koppelen hier dan dezelfde bewaartermijn aan als tot wanneer het betrokken kind of jongere de leeftijd van vijfendertig jaar bereikt hebben. De bewaartermijn - tot 35 jaar sluit aan bij de bewaartermijn die nu al gehanteerd wordt voor dossier van voorzieningen jeugdhulp, maar ook voor dossiers bij de toegangspoort, sociale dienst en het ondersteuningscentrum jeugdzorg.

Wat het zesde adviespunt betreft, wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de VTC door het toevoegen van een bepaling in artikel 33, §5 van de decreetstekst van het ontwerp van decreet rond het actualiseren van persoonsgegevens zodat deze juist zijn.

Wat het zevende en laatste adviespunt betreft, bevestigen we dat de nodige transparantiemaatregelen uitgewerkt zullen worden in het licht van de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet en dat het belangrijk is dat betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

Met deze wijzigingen en aanvullingen wordt voldaan aan de opmerkingen in het advies van de VTC.

D. ADVIES VLAAMSE JEUGDRAAD (BIJLAGE 4)

De Vlaamse Jeugdraad formuleert in haar advies van 6 december samengevat volgende adviespunten:

- *We zijn blij dat kinderen, jongeren en hun organisaties betrokken werden bij de opmaak van dit ontwerpdecreet. Er was veel openheid om over sectoren en domeinen heen afstemming te zoeken. Bewaak dat ook bij de volgende stappen, zodat de eigenheid van elk domein meegenomen wordt.*
- *Zet kinderen en jongeren overal en altijd eerst, ook letterlijk.*

- *Zorg dat de shift in beleidsfocus van curatieve zorg naar preventie doordacht en goed omkaderd gebeurt, zodat die zowel kinderen en jongeren ten goede komt, alsook de praktijkwerkers de kans geeft om goed af te stemmen met de andere partners en domeinen.*
- *Zorg dat jongeren zelf op de hoogte zijn van wat bij een gezonde mentale ontwikkeling hoort via gerichte campagnes en/of psycho-educatie binnen onderwijs.*
- *Versterk het bijschakelen waarbij er wordt samengewerkt tussen basisvoorzieningen en meer gespecialiseerde hulp. Heb hierbij extra aandacht voor het eigenaarschap van de jongere en werk steeds op maat. Jeugdwerk kan hierin een rol opnemen volgens de eigenheid van de werking. De rol van een jeugdwerker kan verschillen en kan gaan van trajectbegeleider, trajectgezel tot regisseur.*
- *Zorg ervoor dat het kind/de jongere voldoende wordt gehoord in het oordelen over situaties waarin de veiligheid in het gedrang is.*
- *Zorg dat er duidelijke afspraken gemaakt worden over gegevensoverdracht, de verschillen in beroepsgeheim naast meldingsplicht of discretieplicht, en wie ingrijpt bij eventuele gevaarlijke situaties.*
- *Jeugdwerk en jeugdwelzijnswerk werken al jaren aan een straf beleid gericht op het welbevinden van kinderen en jongeren. Organisaties doen dat elk vanuit hun eigenheid. We nemen hierin onze verantwoordelijkheid zonder onze eigenheid los te laten. Respecteer en ondersteun dit, nu en in de volgende legislatuur.*
- *De kinderen die nú zorg nodig hebben, mogen niet in de kou blijven staan. De shift naar preventie en vroegdetectie zal dubbele middelen vragen. We moeten op dit moment niet alleen investeren in een beter systeem maar tegelijk meer investeren in de jongeren die nu geen zorg krijgen. We hebben dus nood aan garanties op een dubbel groeipad, ook bij de volgende regering.*
- *Zorg ervoor dat de doelregelgeving de zorg voor kinderen en jongeren versterkt en niet leidt tot willekeur per eerstelijnszone of zorgregio. Elk kind en elke jongere in Vlaanderen en Brussel moet de juiste en nodige zorg kunnen krijgen, onafhankelijk van diens regio.*
- *Doelregelgeving mag niet doorslaan tot een louter resultaatsgedreven blik en financiering waardoor kinderen en jongeren met multiproblematieken uit de boot zouden kunnen vallen.*
- *Zorg ervoor dat een jongere (met eventuele hulpvraag) steeds centraal blijft staan in een netwerk. Het ontwerpdecreet noemt nu iedereen die betrokken kan zijn, een "actor". Zorg ervoor dat die actoren betrokken zijn in de mogelijke netwerken, binnen hun eigenheid, en zich flexibel kunnen bewegen naargelang die centrale persoon en eventuele hulpvraag.*
- *Laat flexibiliteit toe zodat men ook vanuit andere beleidsdomeinen en sectoren kan intekenen op financiering om gemeenschappelijke doelen te realiseren en betrek hen bij de verdere uitwerking van dit ontwerpdecreet.*
- *De insteek van dit ontwerpdecreet is sterk en vormt een antwoord op verschillende zorgen die we hebben om het welzijn van kinderen en jongeren. Of dit ontwerpdecreet echt tot impact leidt, zal afhangen van enkele cruciale voorwaarden. Pas deze voorwaarden toe in (jeugd)beleid, dit ontwerpdecreet en de volgende uitvoeringsbesluiten.*

De Vlaamse Regering bedankt de Vlaamse Jeugdraad voor haar uitvoerig en gemotiveerd advies.

De decreettekst werd technisch aangepast op basis van het tweede adviespunt in bovenvermelde samenvatting: kinderen en jongeren staan nu overal in de decreettekst eerst in elke opsomming. Het gaat hier om een louter vormelijke aanpassing, maar wel één van symbolische waarde. Hiernaast werden, op basis van het adviespunt rond de 9 B's van toegankelijkheid (pagina 12 van het advies) de begrippen 'begripvol' en 'betreedbaar' toegevoegd in artikel 9, 2° van het ontwerp van decreet.

De Vlaamse Regering kan bevestigen dat het ook in de uitvoering van het decreet de bedoeling is om kinderen en jongeren een stem te geven. Samen met o.m. de Vlaamse Jeugdraad zal bekeken worden hoe dit participatief proces verder vorm kan krijgen.

E. ADVIES VLAAMSE RAAD WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN (BIJLAGE 5)

De Vlaamse Raad WVG formuleert in haar advies van 15 december enkele punten van algemene appreciatie en formuleert hiernaast samengevat enkele inhoudelijke bedenkingen met betrekking tot volgende punten:

- *Belangrijke inspanningsverbintenis voor alle stakeholders*
- *Financieel groeipad*
- *Ruimte voor proeftuinen en innovatie*
- *Netwerken*
- *Trajectondersteuner*

De Vlaamse Regering bedankt de Vlaamse Raad WVG voor haar algemene appreciatie en voor haar helder en gemotiveerd advies. De Vlaamse Regering kan bevestigen dat de geformuleerde adviespunten en bedenkingen verder meegenomen worden in de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet.

Ook in de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet zal een participatieve en cocreatieve aanpak vooropgesteld worden. Het is hierbij absoluut de bedoeling om over sectoren en domeinen heen afstemming te blijven zoeken zodat aandachtspunten vanuit verschillende oogpunten en de eigenheid van elk domein meegenomen worden. In antwoord op het concrete adviespunt op pagina 5, bevestigt de Vlaamse Regering dat het beleidsdomein onderwijs betrokken wordt bij het verdere traject en dat bij de verdere uitwerking ook aandacht gaat naar de samenwerking tussen welzijn en justitie. We blijven resoluut inzetten op participatie, co-creatie, inspraak en samenwerking.

F. ADVIES SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VLAANDEREN (BIJLAGE 6)

De SERV formuleert in haar spontaan advies van 18 december samengevat volgende opmerkingen:

- *De relatie met 'zorgzame buurten' wordt nog niet gelegd. Deze netwerken én het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpverhaal kunnen elkaar wederzijds versterken. Het lijkt alleszins zinvol om na te denken over mogelijke verbindingen in de praktijk.*
- *Men kan niet blind zijn voor de huidige tekorten en wachtlijsten in het gezins- en jeugd-hulpbeleid. Het is dan ook belangrijk om voldoende financiering te blijven voorzien voor*
- *De netwerken kunnen niet functioneren als het basisaanbod van de diensten al ontoereikend is om de inkomende hulpvragen te beantwoorden.*
- *Het betrekken van andere beleidsdomeinen in de verdere uitwerking van dit decreet is voor de raad nog steeds belangrijk. Alhoewel de scope van dit decreet zich beperkt tot het beleidsdomein WVG, blijven de linken met andere domeinen zoals onderwijs, wel relevant. Er dient nog nagedacht en gewerkt te worden aan afspraken rond mogelijke samenwerkingen in de praktijk. De welzijnsactoren zullen in de praktijk voor een werkelijk geïntegreerde aanpak immers ook samen moeten werken met een bredere set van actoren buiten de domeinen welzijn en gezin.*
- *De netwerken zouden gefinancierd worden op basis van een enveloppefinanciering waarbij principes als doelregelgeving en resultaatgerichte financiering centraal staan. De veiligheid en de*

rechtszekerheid voor de gebruikers en de werkbaarheid voor het personeel moeten als minimale voorwaarden ten allen tijden gegarandeerd blijven.

- *Via het decreet wordt de organisatie van experimentwetgeving en regelluwe proeftuinen mogelijk gemaakt. Het decreet, noch de memorie van toelichting verduidelijken echter wat de concrete motivatie en doelstellingen zijn voor experimenten en regelluwe zones. Het is nodig dat dit in het decreet verder uitgeklaard wordt, o.a. als kader voor het gunnen van de proeftuinen en het evalueren van de resultaten ervan.*

De Vlaamse Regering bedankt en apprecieert de SERV voor het verlenen van advies op eigen initiatief. De Vlaamse Regering bevestigt dat de betrokkenheid van kinderopvang inderdaad voor een sociaaleconomische impact zorgt in dit dossier en dat de SERV in de toekomstige uitvoering van het ontwerp van decreet om advies gevraagd zal worden.

De Vlaamse Regering bedankt de SERV voor haar algemene appreciatie rond het gelopen participatief traject en bevestigt dat in de verdere uitwerking nog uitgebreid overleg met de betrokken sectoren en het middenveld georganiseerd zal worden om een voor iedereen concreet en werkbaar kader uit te werken.

Wat het eerste adviespunt betreft, benadrukt de Vlaamse Regering dat dit punt meegenomen wordt in de verdere uitvoering en dat waar mogelijk de concepten 'Zorgzame Buurten' en 'Positieve rijke inclusieve leefomgeving' actief met elkaar verbonden zullen worden.

Wat het vierde adviespunt betreft, bevestigt de Vlaamse Regering dat ze blijft inzetten op participatie, cocreatie, inspraak en samenwerking. De overige aangehaalde adviespunten en bedenkingen worden verder meegenomen in de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet.

G. ADVIES VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR EN DOOR PERSONEN MET EEN HANDICAP (BIJLAGE 7)

De NOOZO formuleert in haar advies van datum samengevat volgende adviespunten:

- *Verzamel op netwerkniveau cijfermateriaal over de toegankelijkheid van de actoren binnen het gezins- en jeugdhulpbeleid. Dit laat toe om ondersteuningsbehoeften te detecteren en om gericht doelstellingen op te stellen om de toegankelijkheid effectief te verbeteren.;*
- *Leg het initiatief voor het realiseren van integraal toegankelijke zorg- en ondersteuningstrajecten niet enkel bij de actoren. Integrale toegankelijkheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering.*
- *Voorzie een opleiding over toegankelijkheid voor de actoren uit het gezins- en jeugdhulpbeleid. Betrek hierbij personen met een handicap als ervaringsdeskundige.*
- *Werk een wettelijk kader uit voor de realisatie van toegankelijke zorg en ondersteuning op lokaal niveau. Dit kan door duidelijke normen op te stellen, in samenwerking met het agentschap Inter.*
- *Stimuleer en coördineer de integrale toegankelijkheid van zorg en ondersteuning op lokaal niveau.*
- *Werk bij de opvolging van lokaal beleid samen met de VVSG.*
- *Zorg voor een vlotte toegang tot persoonsvolgende financiering voor jongeren en kinderen met een handicap. Dit is een belangrijk middel om de doelstellingen van het decreet te realiseren.*
- *Rolmodellen zijn belangrijk voor kinderen en jongeren met een handicap. Onderzoek of ervaringsdeskundigen een rol kunnen opnemen in de zorg- en ondersteuningstrajecten.*
- *Neem culturele gemeenschappen op in de definitie van de informele omgeving van de doelgroep.*
- *Betrek structureel de leersteuncentra in het geïntegreerde gezins- en jeugdhulpbeleid. Dit laat toe dat leerondersteuners hun rol als brugfiguur tussen de school, leerling en ouders opnemen.*

- *Coördineer het zorg- en ondersteuningstraject en het onderwijstraject. Doe dit samen met het beleidsdomein Onderwijs, vanuit gedeelde verantwoordelijkheid.*
- *Bepaal een minimum aantal indicatoren binnen de doelregelgeving. Leg vast dat dit gebeurt met inspraak van personen met een handicap.*
- *Formuleer de doelstellingen binnen het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid meetbaar en tijdsgebonden. Doelregelgeving werkt alleen als de gestelde doelstellingen controleerbaar geformuleerd zijn.*

De Vlaamse Regering bedankt de NOOZO voor haar uitvoerig en onderbouwd advies. De memorie wordt aangepast wat betreft het adviespunt *“Neem culturele gemeenschappen op in de definitie van de informele omgeving van de doelgroep.”* (pagina 13 van de memorie van toelichting). De Vlaamse Regering kan bevestigen dat alle andere geformuleerde adviespunten en bedenkingen verder meegenomen worden in de uitvoering en implementatie van het ontwerp van decreet.

H. ADVIES GEGEVENSBECHERMINGSAUTORITEIT (BIJLAGE 8)

De Autoriteit is van oordeel dat volgende aanpassingen zich opdringen in het ontwerp van decreet:

- *Verduidelijking rechtsgrond voor de verwerking van gezondheidsgegevens (zie randnr. 14);*
- *Schrapping verwijzing naar artikel 10 wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (zie randnr. 16);*
- *Uitdrukkelijke precisering onder welke voorwaarden, welke persoonsgegevens, in welke vorm, tussen welke instanties, ter verwezenlijking van (welke van) hun taken van algemeen belang, kunnen worden gedeeld (zie randnr. 34);*
- *Verduidelijking (gebeurlijk in de Memorie van toelichting) bij de zeer ruim en weinig precies beschreven gegevenscategorieën: identificatie- en contactgegevens, gegevens over het zorg- en ondersteuningstraject (zie randnrs. 37 en 38);*
- *Herschrijving of schrapping van de bepaling waarin alle categorieën van betrokkenen en alle categorieën van te verwerken persoonsgegevens ongenueanceerd worden opgesomd (zie randnr. 41);*
- *Schrapping van artikel 33, §5, eerste lid bij gebrek aan juridische meerwaarde (zie randnr. 44);*
- *Verduidelijking van de maximale bewaartermijn(en) voor alle categorieën van betrokkenen of criteria die toelaten deze te berekenen (zie randnr. 45).*

De Vlaamse Regering bedankt de Gegevensbeschermingsautoriteit voor haar advies en voert de nodige aanpassingen door in het ontwerp van decreet en in de bijhorende memorie van toelichting die worden voorgelegd ter definitieve goedkeuring ervan.

I. ADVIES RAAD VAN STATE (BIJLAGE 9)

De Raad van State heeft advies nr. 75.435/16 uitgebracht op 4 april 2024.

Opmerking 3

De Raad van State merkt op dat het voorontwerp, naast normatieve, een aantal principiële bepalingen bevat, eerder dan normatieve, met name wat hoofdstuk 2, afdelingen 2 tot 4, en hoofdstuk 3 betreft.

Hier kan verwezen worden naar het uitgebreide participatieve traject dat voorafging aan, eerste de conceptnota, en vervolgens het voorontwerp van decreet, en waaruit heel expliciet ook de vraag kwam van de stakeholders om een aantal belangrijke principes decretaal te verankeren, en niet in het minst omdat men ervan overtuigd is dat er in de toekomst fundamenteel anders zal moeten gewerkt worden om de grote uitdagingen die zich stellen op vlak van gezinsbeleid en jeugdhulp het hoofd te kunnen

bieden, en dat men dit beschouwd als de fundamenten daartoe. Alle elementen worden uitgebreid gedocumenteerd in de memorie, op basis van teksten die voor het grootste deel door de stakeholders werden voorbereid en aangeleverd. Het is ook niet ongebruikelijk dat een decreet “missie, visie en doelstellingen” omschrijft: bijvoorbeeld in afdeling 2 “Doelstellingen en beginselen” van hoofdstuk 1 van het decreet van 20 april 2012 ‘houdende de organisatie van kinderopvang van baby’s en peuters’; hoofdstuk 3 “Missie en principes van de integrale jeugdhulp”, hoofdstuk 4 “Doelstellingen van de integrale jeugdhulp” en hoofdstuk 5 “Vermaatschappelijking van de jeugdhulpverlening” van het Decreet Integrale Jeugdhulp; afdeling 2 “Doelstellingen en principes van de preventieve gezinsondersteuning” van het Decreet Preventieve Gezinsondersteuning.

Opmerking 4

De Raad van State vraagt om de verhouding van de bepalingen die slaan op de missie en de doelstellingen van verschillende actoren met de bestaande regelgeving te verduidelijken.

Een groot deel van deze bepalingen gelijklopen met normen en verwachtingen die nu al in sectorale decreten vervat zitten, en dat ze - daar waar dit niet het geval is - inderdaad een extra verwachting creëren naar actoren toe. De omschakeling van middelenregelgeving naar doelregelgeving veronderstelt evenwel dat er in dialoog met de actoren een voor de (lokale) praktijk hanteerbaar kader uitgewerkt wordt. In de memorie werd er deze zin een aanvulling opgenomen.

Opmerking 5

De Raad merkt op dat het wenselijk is de definitie van ‘actoren’, de omschrijving van het toepassingsgebied in artikel 3 en het gebruik van het begrip ‘actoren’ in de rest van het voorontwerp te verduidelijken en op elkaar af te stemmen.

Er wordt voor gekozen het advies van de Raad hier niet te volgen omdat het belangrijk is om de passage ‘binnen het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid’ bij de term ‘actor’ te vermelden. De term ‘actoren binnen het geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid’ wordt in verhouding tot de definitie van ‘actor’ in artikel 2 in die zin niet als problematisch beschouwd.

Opmerking 6

In antwoord op de opmerking van de Raad over punt 2° van artikel 2, wordt dit artikel aangepast en werd de definitie van het begrip ‘beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin’ weggelaten.

Opmerking 7

Het advies van de Raad met betrekking tot de omschrijving van het concept ‘bijschakelen’ wordt gevolgd. De definitie van bijschakelen wordt in artikel 3 weggelaten en artikel 13 over bijschakelen wordt herschreven. Op deze manier bevat artikel 13 een beter uitgewerkte omschrijving van ‘bijschakelen’ en is het artikel zelf ook logischer opgebouwd.

Opmerking 8

De Raad merkt op dat *“de definitie van ‘geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid’ in punt 7° van artikel 2 van het voorontwerp het best wordt afgestemd met de terminologie en definitie van ‘jeugd- en gezinsbeleid’ uit artikel 2, 8°, van het Decreet Agentschap Opgroeien.”*

Deze aanpassing werd op advies van de Raad overal doorgevoerd in de tekst van het ontwerp van decreet.

Opmerking 9 en 10

Er wordt voor gekozen om het begrip ‘geïntegreerde zorg en ondersteuning’ en ‘preventie’ in de definities te laten staan.

Opmerking 11

Er wordt voor gekozen om het artikel over het toepassingsgebied niet meer te wijzigen. De door de Raad aangehaalde decreten vallen immers onder het toepassingsgebied.

Opmerking 12

De Raad merkt op dat *“De Vlaamse Regering wordt weliswaar gemachtigd om bijkomende richtlijnen of voorwaarden te bepalen (vierde lid), maar het nemen van een uitvoeringsbesluit zal noodzakelijk zijn om het systeem van trajectondersteuning te realiseren. Het verdient bijgevolg aanbeveling de machtiging dwingend en breder te formuleren, en minstens de toegang tot dossiergegevens en verwerking van persoonsgegevens op decretaal niveau te regelen.”*

In antwoord op deze opmerking wordt de machtiging aan de regering dwingender geformuleerd in artikel 12. Ook de toegang tot dossiergegevens en verwerking van persoonsgegevens wordt bijkomend geregeld in hoofdstuk 7 door een §6 toe te voegen aan artikel 33.

Opmerking 13

De raad merkt op dat de verhouding tussen de machtiging in artikel 24 en 25 lijkt te overlappen.

In antwoord op deze opmerking wordt in de memorie bij artikel 24 een passage toegevoegd om te verduidelijken dat het in artikel 24 gaat over voorwaarden inzake het samenwerken en het opnemen van verantwoordelijkheid op zich en in artikel 25 over voorwaarden met betrekking tot een andere te realiseren doelstelling zoals bijvoorbeeld het realiseren van het concept van de trajectondersteuner.

Opmerking 14

De Raad merkt op dat artikel 26, § 1, eerste lid, van het voorontwerp niet dient aan te vangen met een machtiging aan de Vlaamse Regering om netwerken te erkennen, vermits de eerste paragraaf dan betrekking zal hebben op netwerken die in het decreet worden erkend en de tweede paragraaf op de mogelijkheid van de Vlaamse Regering om andere netwerken te erkennen.

In antwoord op deze opmerking van de Raad wordt de eerste zin van artikel 26, §1, eerste lid, weggelaten zodat in de eerste paragraaf de erkenning van die netwerken direct geregeld wordt. De tweede paragraaf bevat nog steeds de machtiging aan de Regering om andere netwerken te erkennen.

Opmerking 15

Het advies van de Raad wordt gevolgd: er wordt voor geopteerd om een delegatie toe te voegen in artikel 26, §1, op basis waarvan de Regering bijkomende voorwaarden bepaalt met betrekking tot de netwerken en bepaalt welke actoren hier deel van uitmaken.

Opmerking 16

De Raad merkt op dat de verwijzing naar ‘paragraaf’ mag worden weggelaten in artikel 26. Artikel 26 werd op basis in navolging van deze opmerking aangepast.

Opmerking 17

De Raad maakt een opmerking over de bezwaarprocedure vermeld in artikel 26, § 2, derde lid, 3°, van het voorontwerp. Artikel 26, § 2, derde lid, 3°, van het voorontwerp werd aangepast in navolging van deze opmerking.

Opmerking 18.1

De Raad merkt op dat de vraag rijst of het de bedoeling is dat de Vlaamse Regering zou kunnen afwijken van de decretale regeling van essentiële elementen van die verwerking van persoonsgegevens, die een aan de decreetgever voorbehouden aangelegenheid uitmaken.

Dit is niet de bedoeling. In antwoord op deze opmerking werd daarom een passage toegevoegd in de memorie, waarin wordt benadrukt dat het niet de bedoeling is dat ‘de Vlaamse Regering zou kunnen

afwijken van de decretale regeling van essentiële elementen van die verwerking van persoonsgegevens, die een aan de decreetgever voorbehouden aangelegenheid uitmaken.’

Opmerking 18.2

De vormelijk aanpassing, zijnde een verwijzing naar het juiste lid, werd doorgevoerd in artikel 30 in antwoord op de opmerking die de Raad hierover maakte onder punt 18.2.

Opmerking 20

De Raad maakt een opmerking over het artikel dat de gegevensdeling regelt.

In antwoord hierop wordt volgende passage toe aan de memorie om tegemoet te komen aan de opmerking: “Er moet worden verduidelijkt dat deze regeling betrekking heeft op doorgifte in het kader van samenwerking en aan te geven welke gegevens van welke actor naar welke actoren mogen worden doorgegeven. Voor de gegevensverwerking voor en na de doorgifte is de sectorregelgeving van toepassing. Wat de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens en de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens betreffen, gelden de bepalingen uit de toepasselijke sectorregelgevingen.”

Opmerking 21

Om tegemoet te komen aan deze opmerking wordt artikel 33 aangepast en wordt een nauwkeurigere omschrijving opgenomen van de gegevens.

Opmerking 22

In antwoord op de opmerking van de Raad wordt de verwijzing naar artikel 10, § 2, van de wet van 30 juli 2018 weggelaten in artikel 33, § 4, tweede lid, van het voorontwerp.

Opmerking 23

Er wordt in antwoord op deze opmerking van de Raad geen extra lid toegevoegd in het artikel. In het door de Raad vermelde geval wordt de gewoonlijke bewaartermijn toegepast die geldt in de volwassenenhulpverlening.

Opmerking 24.2

In antwoord op deze opmerking van de Raad worden in het tweede lid van artikel 35 de woorden “aan de Vlaamse Regering” weggelaten en wordt een passage toegevoegd in het derde lid.

Opmerking 26

De Raad merkt op dat het bestaande artikel 75/1 van het Decreet Integrale Jeugdhulp en het ontworpen artikel 75/2 beter op elkaar moeten afstemmen. Bijvoorbeeld: *“Tenzij een afdoende verantwoording gegeven kan worden waarom er aan de sociale diensten bij de jeugdrechtbanken zonder toestemming van de betrokkenen meer vertrouwelijke informatie zou mogen worden meegedeeld over (andere dan jeugdhulpverlening die aan de ouders of opvoedingsverantwoordelijken werd verstrekt dan over de jeugdhulp die aan de minderjarige zelf werd verstrekt, dient het ontworpen artikel 75/2 ook op dit punt te worden afgestemd op het bestaande artikel 75/1.”*

Opmerking 27

Artikel 36 (wijzigingsartikel decreet integrale jeugdhulp – toevoeging artikel 75/2) van het voorontwerp werd aangepast door het woord ‘laatstelijk’ toe te voegen. Op die manier wordt tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad.

Opmerking 28

Het advies van de Raad wordt hier gevolgd: artikel 36 (wijzigingsartikel decreet integrale jeugdhulp – toevoeging artikel 75/2) wordt gewijzigd in de zin dat nu overal wordt verwezen naar de term ‘dienstverlener’ zoals dat ook in de rest van het decreet Integrale Jeugdhulp het geval is.

Opmerking 29

In antwoord op deze opmerking wordt artikel 38 (inwerkingtreding) weggelaten.

A. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting wordt verwezen naar de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet (zie bijlage).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid, en doet ook geen voorafname op de budgetten die op basis ervan zouden worden aangevraagd.

Inspectie van Financiën

De inspectie van financiën verleende op 24 augustus 2023 haar gunstig advies (ref. IF/23/3439).

Begrotingsakkoord

Met toepassing van artikel 31 §2 2° van het BVR VCO is voor dit dossier het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, niet vereist.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit voorontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op de lokale of provinciale besturen of de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

D. VERDER TRAJECT

Het ontwerp van decreet wordt geagendeerd voor de definitieve goedkeuring ervan door de Vlaamse Regering, waarna het ontwerp wordt ingediend bij het Vlaams Parlement.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet over de organisatie van een geïntegreerd gezins- en jeugdhulpbeleid en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, te gelasten het voormelde ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS